

Ennakkoäänestyspaikat alue- ja kuntavaaleissa 2025

Kaupunginhallitus 09.12.2024 § 317
2069/00.00.00/2024

Alue- ja kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025 klo 9-20.

Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa keskiviikosta tiistaihin 2.4.-8.4.2025 ja ulkomailla keskiviikosta lauantaihin 2.4.- 5.4.2025.

Vaalilain (714/1998) 9 §:n mukaan kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Kukin kunta päättää itsenäisesti ja oman harkintansa mukaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa.

Vaalilain 49 §:n ja 67 §:n mukaan keskusvaalilautakunnan on hyvissä ajoin ennen ennakkoäänestyksen alkamista tiedotettava kunnan alueella olevista kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja niiden äänestysajoista sekä vaalipäivän äänestyksestä ja äänestysalueiden äänestyspaikoista. Keskusvaalilautakunta voi lisäksi harkintansa mukaan tiedottaa kotiäänestyksen järjestämisestä ja siihen ilmoittautumisesta sekä muista vaalien toimittamiseen liittyvistä asioista. Tiedottaminen on tehtävä sillä tavoin kuin kunnan ilmoitukset kuntalain mukaan saatetaan tiedoksi.

Oikeusministeriön kirjeessä 16.9.2024 kunnanhallituksille (VN/17690/2024) määritetään vaalien järjestämiseen liittyviä seikkoja. Kunnan on ehdottomasti huolehdittava siitä, että yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään ja myös kunnassa asioivien muiden kuntien äänioikeutettujen määrään, jotta ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjille mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden koosta taikka asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto.

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa noudatetaan sitä äänestysaluejakoa, joka tulee voimaan 1.1.2025 ja joka perustuu kuntien 31.8.2024 mennessä Digi- ja väestötietovirastolle ilmoittamiin äänestysaluejakopäätöksiin.

Mänttä-Vilppulassa äänestysaluejakoa on muutettu edellisistä vaaleista valtuuston 20.6.2022 § 42 päätöksellä siten, että kaupungissa on neljä äänestysaluetta (Vilppula, Kolho, Pohjaslahti ja Mänttä). Jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Vaalipäivänä äänestäjä voi äänestää vain sen äänestysalueen äänestyspaikassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen.

Oikeusministeriön 16.9.2024 kirjeen mukaan kunnanhallituksen tulee tehdä päätökset yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista hyvissä ajoin siten, että paikat voidaan merkitä oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään (VAT) alue- ja kuntavaaleissa perjantaihin 24.1.2025 klo 12 mennessä.

Kaupungin päätösvaltaan kuuluvista ennakkoäänestyspaikoissa säädetään vaalilaissa. Vaalilain 9 §:n mukaan ennakkoäänestyspaikkoja ovat:

- ne kotimaan yleiset ennakoäänestyspaikat, joiden lukumäärästä ja sijainnista kunnanhallitus päättää ja joita on oltava, jollei erityisestä syystä muuta johdu, jokaisessa kunnassa vähintään yksi;
- sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut, kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset (laitos).

Jälkimmäisiä ennakoäänestyspaikkoja kutsutaan erityisiksi ennakoäänestyspaikoiksi.

Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallituksen päätösvallassa on myös kotimaan yleisten ennakoäänestyspaikkojen aukiolo.

Yleiset ennakoäänestyspaikat ja niiden aukiolo

Oikeusministeriön 16.9.2024 lähettämässä alue- ja kuntavaaleja koskevassa kirjeestä todetaan, että ennakoäänestyspaikkojen olisi hyvä pysyä samoina vaaleista toiseen. Näin edistetään sitä, että äänestäjät tietävät, missä äänestyspaikka on. Paikkojen lopettaminen tai siirtäminen taikka niiden vakiintuneiden aukioloaikojen muuttaminen ilman pakottavaa syytä saattaa aiheuttaa epätietoisuutta äänestäjien keskuudessa.

Mänttä-Vilppulan kotimaan yleisiksi ennakoäänestyspaikoiksi esitetään aiempien vaalien tavoin Mänttä-Vilppulan kaupungintaloa ja Vilppulan kunnantaloa.

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakoäänestyspaikka on ennakoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä.

Vaalilain 48 §:n mukaan ennakoäänestys toimitetaan kotimaan yleisessä ennakoäänestyspaikassa kunnanhallituksen päätöksellä määrättynä aikana, joka ei saa olla arkipäivisin ennen kello 8 eikä kello 20 jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen kello 9 eikä kello 18 jälkeen.

Vuoden 2024 europarlamenttivaalissa Mänttä-Vilppulan kaupungintalon ennakoäänestyspaikka oli auki arkisin keskiviikosta-perjantaihin klo 10-18, viikonloppuisin klo 10-14 ja maanantaista-tiistaihin klo 10-18. Vilppulan kunnantalon ennakoäänestyspaikka oli auki arkisin keskiviikosta-perjantaihin klo 10-17, viikonloppuisin klo 10-13 ja maanantaista-tiistaihin klo 10-17.

Oikeusministeriön 16.9.2024 lähettämässä kirjeessä todetaan, että hyväksi havaittu käytäntö on, että ainakin ennakoäänestyksen kahtena viimeisenä päivänä yleinen äänestyspaikka pidetään avoinna klo 20 saakka.

Erityiset ennakoäänestyspaikat ja niiden aukiolo

Vaalilain 46 §:n mukaan äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa.

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi esitetään Sarapihan palvelukeskusta, Punatulkun palvelukeskusta, Pihlajakotia, Perusterveydenhuollon vuodeosastoa/Terveyskeskussairaala (Mäntän terveysasema), Kaarikadun asumispalveluita, Hoivakoti Sarahelmeä ja Vilppulan vankilaa.

Kyseiset paikat ovat toimineet myös vuoden 2024 presidentinvaalissa ja europarlamenttivaalissa erityisinä ennakkoäänestyspaikkoina.

Vaalilain 48 §:n mukaan ennakkoäänestys toimitetaan ennakkoäänestyksen ajanjaksona laitoksessa vähintään yhtenä ja enintään kahtena päivänä vaalitoimikunnan määrääminä aikoina. Laitosäänestys on tarkoitettu hoito- ja muissa laitoksissa hoidettavana oleville tai muuten laitokseen otetuille henkilöille.

Kotiäänestys

Vaalilain 46 §:n mukaan äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakkoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa, sen mukaisesti kuin vaalilain 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös kotiäänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos kyseinen kunta on merkitty äänioikeusrekisterissä hänen kotikunnakseen.

Vaalilain 48 §:n mukaan ennakkoäänestys toimitetaan kotiäänestyksessä äänestäjälle erikseen ilmoitettuna, kello 9:n ja 20:n välisenä aikana.

Valmistelu ja lisätiedot:
hallintosihteeri Päivi Pöyhölä
paivi.poyhola@taidekaupunki.fi, 044 728 8252

Esittelijä Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää

1. määrätä alue- ja kuntavaalien 2025 yleiset ennakkoäänestyspaikat ja aukioloajat seuraavasti:

Ennakkoäänestyspaikka	Aukiolo arkipäivisin	Aukiolo viikonloppuisin
Mänttä-Vilppulan kaupungintalo	ke-pe 10-18 ma-ti 10-18	la-su 10-14
Vilppulan kunnantalo	ke-pe 10-17 ma-ti 10-17	la-su 10-13

2. määrätä alue- ja kuntavaalien 2025 erityiset ennakkoäänestyspaikat seuraavasti:

Sarapihan palvelukeskus	Pakkaajankatu 18 A, Mänttä
Punatulkun palvelukeskus	Vilppunkatu 6 B, Vilppula
Pihlajakoti	Harjukatu 3, Vilppula
Terveyskeskussairaala, Mäntän terveysasema	Pakkaajankatu 18 C, Mänttä
Kaarikadun asumispalvelut	Kaarikatu 15, Vilppula

Hoivakoti Sarahelmi
Vilppulan vankila

Pakkaajankatu 16 B, Mänttä
Kotiniementie 67, Vilppula

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.